

ARK122 LITTERATURLISTE - HØST 2017

«Metall og teknologi: Jernalderens metallhåndverk i Skandinavia»

PENSUM

Litteratur merket med:

* finnes i Litteraturkiosken.

bok som kjøpes på Akademika

Litteratur med lenke til nettside finnes tilgjengelig på internett. Enkelte tekster ligger på nettstedet www.adademia.edu som krever opprettelse av profil med passord (gratis).

Ca. 1200 sider

Metallurgi og produksjon

*Fuglesang, S.H. (1987) The Personal Touch. On the identification of workshops. I J. E. Knirk (Red.), *Proceedings of the Tenth Viking Congress. Larkollen, Norway, 1985*. Universitetets Oldsaksamlings skrifter. Ny rekke 9. (s. 219–230). Oslo, Universitetets Oldsaksamling. (12 sider)

Hjärthner-Holdar, E., K. Lamm & B. Magnus (2002) Metalworking and Central Places. *Uppåkrastudier* 6, 159-183. Hentet fra:
http://www.uppakra.se/backup/docs/uppakra6/12_HLM.pdf (25 sider)

*Johansen, A. B. (1973) Iron production as a factor inn settlement history of the mountain valleys surrounding Hardangervidda. *Norwegian Archaeological Review* 6, 2, 84-101. (18 sider)

Killick, D & T. Fenn (2012, 9. juli) Archaeometallurgy: The Study of Preindustrial Mining and Metallurgy. *Annual Review of Anthropology*, 41, 559-575. Hentet fra:
<http://www.annualreviews.org/doi/pdf/10.1146/annurev-anthro-092611-145719> (17 sider)

*Kristoffersen, S. (1988). En eldre jernalders smie fra Årdalsfjellene. In S. Indrelid, S., Kaland & B. Solberg (Red.) *Festskrift til Anders Hagen*. Arkeologiske skrifter 4, 79–90. Bergen, Historisk museum, Universitetet i Bergen. (12 sider)

Nielsen, S. et al. (2005) The Gundestrup Cauldron. New Scientific and Technical Investigations, *Acta Archaeologica* 76: 1-58 (58 pages)

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/j.1600-0390.2005.00034.x/abstract>

Söderberg, A. & Gustafsson, N.B. (2005) The tidy metalworkers of Fröjel. *Viking Heritage Magazine* 3, 14-17. Hentet fra:

https://www.academia.edu/1046109/The_tidy_metalworkers_of_Fr%C3%B6jel

(4 sider)

Jern

*Bergstøl, J. (2002) Iron Technology and Magic in Iron Age Norway. I B. S. Ottaway & E. C. Wager (Red.) *Metals and Society. Papers from a session held at the European Association of Archaeologists Sixth Annual Meeting in Lisbon 2000*. BAR International Series 1061 (s. 77-82). Oxford, Archaeopress. (6 sider)

*Gansum, T. (2004) Jernets fødsel og dødens stål. Rituell bruk av bein. I Å. Berggren, S. Arvidsson & A-M. Hållans Stenholm (Red.) *Minne och myt. Konsten att skapa det förflutna, Vägar till Midgard* 5. (s. 121-155). Lund, Nordic Academic Press. (35 sider)

#Larsen, J. H., Rundberget, B. & Borse Haraldsen, T. H. (2013) *Ovnstypologi og ovnskronologi i den norske jernvinna. Jernvinna i Oppland. Symposium på Kittilsbu, 16.-18. juni 2009*. Portal forlag, Kristiansand. ISBN: 9788292712979 (172 sider)

*Rønne, O. (2002) Smeden i jernalder – ildens hersker. *Primitive Tider*, 5, 55-63. (9 sider)

Stenvik, L. F. (2003) Iron Production in Scandinavian Archaeology. Norwegian Archaeological Review 36(2):119-134. Hentet fra:

<http://tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00293650310000713> (16 sider)

Finmetaller

*Armbruster, B. (2004) Goldsmiths' Tools at Hedeby. I J. Hines, A. Lane & M. Redknap (Red.), *Land, Sea and Home*. The Society for medieval Archaeology Monograph, vol. 20, (s. 109–123). Leeds, Maney (15 sider)

Gustafsson, N. B. (2013) Chapter 3. The Craft. I *Casting Identities in Central Seclusion Aspects of non-ferrous metalworking and society on Gotland in the Early Medieval Period*. Theses and Papers in Scientific Archaeology 15, 49-62. Hentet fra:
https://www.academia.edu/5090564/Casting_Identities_in_Central_Seclusion_Aspects_of_non-ferrous_metalworking_and_society_on_Gotland_in_the_Early_Medieval_Period (14 sider)

*Hedegaard, K. R. (1992) Bronzestøberhåndværket i yngre germanertid og tidlig vikingtid i Skandinavien – teknologi og organisation. I M. B. Henriksen, J. Martens & A. T. Naamansen (Red.) *LAG 3* (s. 75-93). Moesgård, Forlaget Kulturlaget. (19 sider)

Hedegaard, K. R. (2005) Casting Trefoil Brooches. *Viking Heritage Magazine*, 2005(1), 8–13
<http://www.maritimeheathen.org/Documents/Viking%20Heritage%20Magazine%201-05.pdf> (6 sider)

*Jouttijärvi, A. (2002) Kobberlegeringer i jernalder og vikingtid. I M. B. Henriksen (Red.) *Metallhåndværk og håndværkspladser fra yngre germansk jernalder, vikingetid og tidlig middelalder*, Skrifter fra Odense Bys Museer vol 9. (s. 27-40). Odense, Odense Bys Museer. (14 sider)

*Lønborg, B. (1998) Vikingetidens metallbearbejdning. *Odense University Studies in History and Social Sciences* vol. 203. (s. 1-84). Odense, Odense Bys Museer. (85 sider)

*Pedersen, U. (2014) Urban craftspeople in Viking-age Kaupang. I G. Hansen, S. Ashby & I. Baug (Red.) *Everyday Products in the Middle Ages: Crafts, Consumption and the Individual in Northern Europe c. AD 800-1600*, (s. 51-68). Oxford, Oxbow. (18 sider)

Pedersen, U. (2016) På den andre siden – smykkehandverket bak Dalemspenningen. I L. Hedeager (Red.), *Dalemspenningen*, Norske Oldfunn XXX, 37-46. Hentet fra:
https://www.academia.edu/17115379/P%C3%A5_den_andre_siden_smykkeh%C3%A5ndverket_bak_Dalemspenningen (10 sider)

Metall, smed og samfunn

*Barndon, R. (2002) The Chaîne opératoire approach, social change and modifications of the technological milieu, *Arkeologiske Skrifter fra Universitetet i Bergen*, 11, 5-22. (18 sider)

*Barndon, R. (2005) Håndverk, Kunst og Kunnskap – noen komparative perspektiver på smedens sosiale identitet i jernalderen. I K. A. Bergsvik & A. Engevik jr. (Red.), *Festskrift for Bergljot Solberg - 70 år*. UBAS, Universitetet i Bergen Arkeologiske Skrifter. Nordisk 1. (s. 357-377). Bergen, UiB. (21 sider)

*Blindheim, C. (1963) Smedgraven fra Bygland i Morgedal. *Viking* XXVI, 25-80. (55 sider)

*Grieg, S. (1922) Smedverktøi i norske gravfund. *Oldtiden* IX, 21-96 (75 sider)

Haaland, R. (2004) Technology, Transformation and Symbolism. Ethnographic Perspectives on European Iron Working. *Norwegian Archaeological Review* 37 (1): 2-19 (18 pages)
<http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/00293650410001207>

Jørgensen, R. (2012) The Social and Material Context of the Iron Age Blacksmith in North Norway. *Acta Borealia*, 29(1), 1-34. Hentet fra:
<http://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/08003831.2012.678718> (34 sider)

*Martens, I. (2002) Smeden og hans produkter i norsk vikingtid. I E. Høigård Hofseth (Red.) *UKM – en mangfoldig forskningsinstitusjon*, UKM skrifter 1, (s. 173-185). Universitetets Kulturhistoriske Museer, Oslo. (13 sider)

*Straume, E. (1984) Smeden i jernalder, bofast – ikke bofast, høy eller lav status.
Universitetets Oldsaksamling Årbok 1984/1985, 45-58. (13 sider)

Teori: Teknologi, stil og *chaîne opératoire*

Anfinset, N. (1999) Teknologi og etnoarkeologi. *Viking* LXII, 19-30. Hentet fra
<https://www.duo.uio.no/handle/10852/37620> (11 sider)

Dobres, M. A. & C. R. Hoffman (1994) Social Agency and the Dynamics of Technology.
Journal of Archaeological Method and Theory 1(3), 211-258. Hentet fra:
http://www.jstor.org/stable/20177312?seq=1#page_scan_tab_contents (47 sider)

Gosselain, O. (1998) Social and technical identity in a Clay Crystal Ball. I M. T. Stark (Red.)
The Archaeology of Social Boundaries (s. 78-107), Washington & London, Smithsonian
Institution Press. Hentet fra:
https://www.academia.edu/12869273/Social_And_Technical_Identity_In_A_Clay_Crystal_Ball
(30 sider)

*Lechtman, H. (1977) Style in Technology: Some Early Thoughts. I H. Lechtman & R. S.
Merill (Red.) *Material Culture: Styles, Organization, and Dynamics of Technology*. (s.3-20.
St. Paul, American Ethnological Society. (17 sider)

Lemonnier, P. (1986) The Study of Material Culture Today: Towards an Anthropology of
Technical Systems. *Journal of Antropological Archaeology* 5, 147-186 (40 sider) Hentet fra:
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/0278416586900127>

*Lemonnier, P. (1993) Introduction. I *Technological Choices. Transformation in material
cultures since the Neolithic*. (s. 1-35). London & New York, Routledge. (36 sider)

Pfaffenberger, B. (1992) Social Anthropology of Technology. *Annual review of
Anthropology*, 21, 491-516. Hentet fra:
http://www.jstor.org/stable/2155997?seq=1#page_scan_tab_contents (25 sider)

Ornamentikk og symbolikk

*Hedeager, L. (1999) Skandinavisk dyreornamentik. Symbolsk repræsentation af en førkristen kosmologi. I I. Fuglestvedt, T. Gansum & A. Opedal. Et hus med mange rom. *Vennebok til Bjørn Myhre på 60-årsdagen*. AmS-Rapport 11 (s. 219-238). Stavanger, Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger. (20 sider)

*Kristoffersen, S. (1995) Transformation in Migration Period Animal Art. *Norwegian Archaeological Review*, 28/1, 1–17. (18 sider)

*Kristoffersen, S. (2000) Expressive objects. I D. Olausen & H. Vankilde (Reds) *Form – Function & Context. Material culture studies in Scandinavian archaeology*. Acta Archaeologica Lundensia. Series in 8°, 31. (s. 265–274). Stockholm, Almqvist & Wiksell International. (10 sider)

*Stalsberg, A. (1989) Mønstersmidde sverd og varjagerkontroversen. *Norsk våpenhistorisk selskap Årbok* 1988, 7-31. (25 sider)

Eksperimentell arkeologi

*Hansen, H-J. (2007) *Vikingsmeden. Fra malm til stål*. Borre, Midgard forlag. (95 sider)

*Stenvik, L. F. (2007) Experiments with Iron Production in Trøndelag. I B. Petersson & L. E. Narmo (Red.) *Experimental Archaeology. Between Enlightenment and Experience*. Acta Archaeologica Lundensia Series in 8, No. 62. (s. 279-290). Lund, University of Lund, Department of Archaeology and Ancient History, Lofotr Viking Museum. (12 sider)